

Karakas a Yesilirmak proti Turecku, rozsudek ze dne 28. 6. 2005

Stěžovatel: Karakas a Yesilirmak

Žalovaný stát: Turecko

Číslo stížnosti: 43925/98

Datum: 28.06.2005

Článek Úmluvy: čl. 10

čl. 25

čl. 27

čl. 3

čl. 41

čl. 44

čl. 6

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: mučení, nelidské zacházení, nestranný soud, ponižující zacházení, presumpce nevinny, spravedlivý proces

Významnost: 3

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

ČTVRTÁ SEKCE

28. června 2005

VĚC KARAKAS A YESILIRMAK

(rozsudek ve věci Karakas a Yesilirmak v. Turecko)

Evropský soud pro lidská práva - Čtvrtá sekce (dále jen „Soud“), zasedající jako senát, který tvořili soudci Sir Nicolas Bratza, předseda, J. Casadevall, G. Bonello, R. Türmen, S. Pavlovschi, R. Maraste, J. Garlicki a dále M. O'Boyle, tajemník sekce, po projednání na neveřejném zasedání dne 7. června 2005 vynesl uvedeného data následující rozsudek:

POSTUP

1. Případu předcházela stížnost (č. 43925/98) proti Turecké republice předložená Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle bývalého čl. 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) dvěma tureckými občany, Bülentem Karakasem a Yilmazem Yesilirmakem (dále jen „stěžovatelé“), dne 14. srpna 1998.
2. Stěžovatelé, kterým byla poskytnuta právní pomoc, byli zastoupeni H.K. Elbanem a A.

Yazicioglu, advokáty provozujícími praxi v Istanbulu. Turecká vláda (dále jen „Vláda“) nejmenovala svého zástupce pro účely řízení před Soudem.

3. Stěžovatelé tvrdili, že byli podrobena špatnému zacházení na policii a že státní orgány porušily jejich právo na presumpci nevin.
4. Stížnost byla postoupena Soudu 1. listopadu 1998, kdy vstoupil v platnost Protokol č. 11 k Úmluvě (článek 5 § 2 Protokolu č. 11).
5. Stížnost byla přidělena Čtvrté sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu). V rámci této sekce byl k posouzení případu (článek 27 § 1 Úmluvy) vytvořen senát, jak stanoví ustanovení 26 § 1 Jednacího řádu soudu.
6. Rozhodnutím ze dne 5. října 2004 prohlásil Soud stížnost za částečně přípustnou.
7. Jak stěžovatelé, tak i Vláda předložili své připomínky k meritu věci (ustanovení 59 § 1 Jednacího řádu Soudu). Strany vzájemně reagovaly na své připomínky.
8. Dne 1. listopadu 2004 Soud změnil složení svých sekcí (ustanovení 25 § 1 Jednacího řádu soudu). Tento případ byl přidělen nově složené Čtvrté sekci (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu).

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatelé se narodili v letech 1974 a 1977 a žijí v Istanbulu.
3. Blíže neuvedeného dne policisté z protiteroristického oddělení Bezpečnostního direktorátu Bagcilar oznámili, že ilegální organizace Dev-Sol (Revoluční levice) bude organizovat 13. srpna 1994 demonstraci před hlavní budovou denních novin „Hürriyet“.
4. Dne 13. srpna 1994 byli stěžovatelé spolu s dvanácti dalšími lidmi zatčeni před uvedenou budovou a byli vzati do policejní cely na Bezpečnostním direktorátu Bagcilar. Podle protokolu o zatčení sestaveného policií byli členové Dev-Sol zatčeni po honičce a dvou varovných výstřelech. Bylo rovněž zaznamenáno, že policisté přinutili zadržené, aby si lehli na zem, a sebrali jim plakáty a transparenty, které nesli.
5. Dne 15. srpna 1994 předložila laboratoř kriminální policie v Istanbulu znalecký posudek, ve kterém bylo uvedeno, že rukopis Yilmaze Yesilirmaka souhlasí s nápisy na několika transparentech zabavených policií.
6. Dne 17. srpna 1994 byli stěžovatelé prohlédnuti lékařem z Institutu soudní medicíny Bakirköy. Lékař podal zprávu o modřinách na jedné ruce prvního stěžovatele a na obou rukou druhého stěžovatele. Ve zprávě se dále uvádělo, že zranění stěžovatelů nejsou životu nebezpečná, avšak že jim mohou bránit v práci po dobu tří dnů.
7. Téhož dne Ředitelství bezpečnosti Bagcilar uspořádalo tiskovou konferenci o zadržení členů organizace Dev-Sol. Ve spisu nejsou žádné informace o tom, zda během této konference učinila policie nějaké prohlášení. Avšak následujícího dne se objevila jména stěžovatelů ve dvou celostátních novinách, „Milyet“ a „Türkiye“, kde byli označeni za členy organizace Dev-Sol.
8. Zpráva v novinách „Milyet“ měla titulky „Čtrnáct členů Dev-Sol zatčeno“ a zněla takto:

„Členové organizace Dev-Sol, a to ... Yilmaz Yesilirmak, Bülent Karakas,... kteří se chystali uspořádat demonstraci v Günesli, aby protestovali proti novinám „Hürriyet“, byli zatčeni. Policie zabavila obviněným tyto předměty: letáky a transparenty se slogany proti novinářům, publikace s levicovými názory a praky určené k rozbití oken budovy „Hürriyet“.“

16. Informace v novinách „Türkiye“ s titulkem „Protestanti s praky“ byla doprovázena fotografií, na které stála skupina obviněných za stolem, na kterém byly rozloženy letáky, transparenty a gumové pásky. Text zněl takto:

„Policie zatkla čtrnáct lidí (včetně dvou žen), kteří jsou údajně členy ilegální levicové organizace a kteří se chystali uspořádat demonstraci na protest proti článku uveřejněnému v novinách „Hürriyet“.“

Policie zabavila transparenty, letáky a gumové pásky na praky, které byly nalezeny u obviněných, jimiž jsou ... Y.Y., Bülent Karakas ...“

17. Dne 18. srpna 1994 byli stěžovatelé předvedeni před prokurátora a poté před nepředsedajícím soudce při Soudu pro státní bezpečnost v Istanbulu, kde všechna svá obvinění popřeli. Oba stěžovatelé odmítli své výpovědi učiněné při policejním zadržení a tvrdili, že byli k jejich podpisu přinuceni. Soud nařídil jejich vazbu.
18. Dne 23. srpna 1994 byli stěžovatelé prohlédnuti vězeňským lékařem. Ve zprávě byly zmíněny modřiny na pravé ruce prvního stěžovatele. Kromě toho na zádi jeho pravé ruky bylo identifikováno místo narušené tkáně o rozměrech 0,5 x 0,5 cm.

Na konci prohlídky druhého stěžovatele ohlásil lékař přítomnost modřin na obou rukou a tři místa narušené tkáně na zadní části jeho levé ruky o rozměrech cca 0,5 x 0,5 cm.

19. Dne 26. srpna 1994 prokurátor při Soudu pro státní bezpečnost v Istanbulu vznesl proti stěžovatelům obžalobu na základě článku 169 trestního zákona pro napomáhání a podporování ilegální organizace. V relevantních částech obžaloby se uvádělo:

„... Ve světle výpovědí obviněných učiněných na různých stupních trestního řízení, zprávy o zatčení, o domovní prohlídce a o zabavení, zabavených letáků, transparentů a praků, které byly nalezeny u obviněných v době zatčení, znaleckého posudku a obsahu spisu bylo prokázáno, že:

1. Obviněný Yilmaz Yesilirmak byl přívržencem ideologie ilegální organizace Dev-Sol ..., před dvěma měsíci začal navštěvovat hlavní budovu „Devrimci Genclik“ (Revoluční mládež), periodika v Beyoglu, spolu se svým přítelem Bülentem Karakasem ..., byl informován o demonstraci, která se měla konat před budovou „Hürriyet“ dne 8. srpna 1994, osobou, která se s ním setkala, když četl periodikum „Mücadele“ (Boj) ve veřejném parku. Obviněný pomáhal při přípravě transparentů. ... Podle zprávy laboratoře kriminální policie v Istanbulu ze dne 15. srpna 1994 byly charakteristické rysy rukopisu stěžovatele rozeznatelné na třech transparentech. ...

9... obviněný Bülent Karakas byl přívržencem ideologie ilegální organizace Dev-Sol. Byl čtenářem periodika „Mücadele“. Setkal se se svým přítelem Yilmazem Yesilirmakem v Sisli a spolu pak došli na dějiště incidentu. Když byl zatčen, zabavila policie dva transparenty, které nesl.“

20. Ve dnech 7. a 8. září 1994 prohlédl lékař Institutu soudního lékařství oba stěžovatele. Lékařská zpráva zopakovala nálezy ze zprávy datované 23. srpna 1994 a uváděla, že první stěžovatel si stěžoval na bolest v zápěstí a že druhý stěžovatel si stěžoval na bolest ve stehnech.
21. Při prvním ústním jednání před Soudem pro státní bezpečnost v Istanbulu stěžovatelé předložili lékařské zprávy a písemná prohlášení, v nichž tvrdili, že byli na policii podrobeni mučení. Ke svým tvrzením o mučení neuvedli žádné podrobnosti. Dále pak tvrdili, že byli na policii přinuceni své výpovědi podepsat ještě dříve, než si je přečetli. Soud nařídil, aby byli stěžovatelé během řízení propuštěni.
22. Při ústním jednání dne 21. února 1995 Soud pro státní bezpečnost v Istanbulu rozhodl, aby byli policisté, jejichž podpisy byly uvedeny pod písemnými prohlášeními stěžovatelů, obesláni k soudu.
23. Ve dnech 5. září 1995 a 14. března 1996 potvrdili policisté před soudem obsah výpovědí stěžovatelů před policií a autentičnost jejich podpisů pod těmito výpověďmi.
24. Posledně uvedeného dne, ve světle zprávy o incidentu, svědeckých výpovědí, zabavených transparentů, letáků a obsahu spisu soud rozhodl zprostit viny devět z obviněných, přičemž pět z nich, včetně stěžovatelů, odsoudil na základě článku 169 trestního zákona a článku 5 zákona o prevenci před terorismem. Soud uložil stěžovatelům tresty odnětí svobody, a to na tři roky a

devět měsíců a na dva roky a šest měsíců.

25. Dne 17. dubna 1996 podal advokát stěžovatelů odvolání ke Kasačnímu soudu. V žádosti zopakoval tvrzení stěžovatelů, že byli na policii podrobeni mučení.
26. Dne 13. dubna 1998, při ústním jednání, které se konalo před Kasačním soudem, stěžovatelé zopakovali svá tvrzení o mučení na policii a tvrdili, že jsou nevinní.
27. Dne 27. dubna 1998 potvrdil Kasační soud rozhodnutí Soudu pro státní bezpečnost v Istanbulu ohledně tří z obviněných, včetně stěžovatelů, a zrušil je vůči dvěma z nich. Kasační soud zrušil rozhodnutí ohledně jednoho z obviněných z procesních důvodů a ohledně jiného pro nedostatek důkazů.
28. Dne 27. května 1998 zamítl Kasační soud žádost stěžovatelů o opravu rozhodnutí.
29. Relevantní vnitrostátní právo
30. Článek 169 trestního zákona stanoví toto:

„Každá osoba, která s vědomím, že ozbrojený gang či organizace je ilegální, mu napomáhá, ukrývá jeho členy, dodává jim potraviny, zbraně, munici či oblečení nebo mu napomáhá jakýmkoli způsobem, bude potrestána odnětím svobody nejméně na tři a nejvíce na pět let...“

30. Článek 4 zákona o prevenci před terorismem (zákon č. 3713 ze dne 12. dubna 1991) stanoví, že trestný čin definovaný v sekci 169 trestního zákona je zařazen do kategorie „jednání spáchané za účelem podporovat terorismus“. Podle článku 5 se tresty, stanovené trestním zákonem jako potrestání trestných činů definovaných v článku 4 zákona, zvyšují o polovinu.

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 3 Úmluvy
2. Stěžovatelé si stěžovali na to, že byli na policii podrobeni různým formám špatného zacházení a mučení v rozporu s článkem 3 Úmluvy, který stanoví:

„Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu.“

1. Argumenty uplatněné pře Soudem
2. Stěžovatelé
3. Stěžovatelé tvrdili, že zacházení, jemuž byli během zadržování na policii podrobeni, bylo mučením. Zejména uváděli, že jim byly zavázány oči a že museli stát čelem ke zdi; nedostali napít a nesměli jít po nějakou dobu na toaletu. Kromě toho byli bití do obou rukou, uráženi a bylo jim vyhrožováno. Dále si obecně stěžovali na podmínky ve vězení.
4. Vláda
5. Vláda uvedla, že stěžovatelé nepodali podrobný popis tvrzeného zacházení vnitrostátním orgánům, a to v rozporu se stížností, kterou předložili Soudu. Pouze prohlásili před prokurátorem a před soudem, že byli podrobeni mučení a že byli přinuceni podepsat své výpovědi před policií.

I když stěžovatelé tvrdili, že lékař nezaznamenal v lékařské zprávě všechny jejich stížnosti, ani oni, ani jejich zástupce nenapadli spolehlivost těchto zpráv před vnitrostátními orgány, aniž by požádali soud, aby je zaslal k další lékařské prohlídce.

34. Kromě toho, ke zraněním stěžovatelů, jak jsou uvedena v lékařské zprávě, došlo během zatýkání, kdy stěžovatelé odporovali snaze policistů je zadržet. Použití násilí bylo nezbytné, aby stěžovatelé byli donuceni podrobit se zákonným požadavkům policistů, a proti stěžovatelům nebylo použito excesivního násilí.
35. Hodnocení soudu
36. Soud připomíná, že pokud je osoba vzata do vazby či policejní cely v dobrém zdravotním stavu

a v době propuštění je poraněna, pak je na státu, aby poskytl přijatelné vysvětlení k tomu, jak k těmto poraněním došlo, a předložit důkazy zpochybňující tvrzení poškozeného, zejména opírající se tato tvrzení o lékařské zprávy; jinak jasně vyvstane otázka podle článku 3 Úmluvy (viz Selmouni v. Francie /GC/, č. 25803/94, § 87, ECHR 1999-V, Aksoy v. Turecko*), rozsudek ze dne 18. prosince 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-VI, str. 2278, § 62, Tomasi v. Francie**), rozsudek ze dne 27. srpna 1992, Série A č. 241-A, str. 40 - 41, § 108-111 Ribitsch v. Rakousko, rozsudek ze dne 4. prosince 1995, Série A č. 336, str. 26, § 34).

37. V daném případě Soud poznamenává, že stěžovatelé ve své stížnosti, jež mu byla předložena, přesně popsali formy špatného zacházení, jemuž byli podrobeni. Nicméně několik prvků v případě vrhá pochybnosti na to, zda stěžovatelé byli podrobeni takovému zacházení, jak je popsali ve svých stížnostech. Soud poznamenává, že kromě tvrzení, že byli podrobeni mučení, neuvedli stěžovatelé žádné podrobnosti ohledně tohoto zacházení před vnitrostátními orgány. Soud dále poznamenává, že lékařské zprávy ze 17. a 23. srpna 1994 neodhalují žádné stopy špatného zacházení na jejich tělech konsistentní s těmi, jež byly popsány stěžovateli (odstavce 13, 18 a 2 výše).
38. Soud však konstatuje, že ve všech třech lékařských zprávách bylo uvedeno, že stěžovatelé měli modřiny a poškozenou tkáň na ruku. Proto se domnívá, že nálezy ve zprávách potvrzují tvrzení stěžovatelů, že byli bití na ruku.
39. Soud poznamenává, že strany nebyly ve sporu o to, že stěžovatelé utrpěli zranění na ruku, jak vyplývá z lékařských zpráv. Strany však předložily odlišné verze toho, jak stěžovatelé ke zraněním skutečně přišli.
40. I když Vláda tvrdila, že stěžovatelé svá zranění utrpěli při odporu, který kladli policistům, kteří se je snažili zadržet, Soud shledává toto vysvětlení nepřesvědčujícím. Soud má za to, že i když stěžovatelé kladli při zatýkání odpor, jedná se o značně nedostatečné vysvětlení uvedených poranění. Na základě veškerých materiálů, které má k dispozici, dospívá Soud k závěru, že Vláda dostatečně neprokázala, že zranění stěžovatelů na jejich ruku byla způsobena jinak než zacházením, jemuž byli podrobeni na policii.
41. Ve světle výše uvedeného a při absenci přijatelného vysvětlení vládou má Soud za to, že zranění uvedená v lékařských zprávách byla důsledkem zacházení, za které nese odpovědnost Vláda.
42. Z uvedeného vyplývá, že byl porušen článek 3 Úmluvy.
43. Údajné porušení článku 6 § 1 Úmluvy
44. Stěžovatelé si s odvoláním na článek 6 § 1 Úmluvy stěžovali na to, že jim byl odepřen spravedlivý proces před nezávislým a nestranným, soudem vzhledem k přítomnosti vojenského soudce za soudní stolicí Soudu pro státní bezpečnost v Istanbulu, který je soudil a odsoudil. Ve své relevantní části stanoví článek 6 § 1 toto:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě ... projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem.“

43. Soud poznamenává, že již posuzoval podobné stížnosti v minulosti, přičemž našel porušení článku 6 § 1 (viz, mimo jiné, Özel v. Turecko, č. 42739/98, § 33 - 34, 7. listopadu 2002 a Özdemir v. Turecko, č. 59659/00, § 35 - 36, 6. února 2003).
44. Soud nevidí důvod pro to, aby v daném případě dospěl k jinému závěru. Je racionální, že se stěžovatelé, kteří byli stíháni Soudem pro státní bezpečnost za napomáhání a podporu ilegální organizace, obávali toho, že budou souzeni soudem, jehož členem byl vojenský důstojník a člen Vojenské právní služby. Z tohoto důvodu se mohli legitimně obávat, že Soud pro státní bezpečnost v Istanbulu může být nevhodně ovlivněn úvahami, které nemají s daným případem nic společného. Jinými slovy, obavy stěžovatelů ohledně neexistující nezávislosti a nestrannosti lze pokládat za objektivně oprávněné (viz Incal v. Turecko, rozsudek ze dne 9. června 1998, Reports 1998-IV, str. 1573, § 72 in fine).

45. V souladu s tím dospívá Soud k závěru, že byl porušen článek 6 § 1 Úmluvy.

III. Údajné porušení článku 6 § 2 Úmluvy

42. Stěžovatelé si s odvoláním na článek 6 § 2 Úmluvy stěžovali na to, že jejich právo být pokládáni za nevinné bylo porušeno, jelikož po jejich zadržení uspořádala policie tiskovou konferenci, kde byli novinářům představeni jako zločinci. Článek 6 § 2 Úmluvy stanoví toto:

„2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.“

1. Argumenty uplatněné před Soudem
2. Vláda tvrdila, že v novinách nebyly zveřejněny žádné zprávy či fotografie, jež by popisovaly stěžovatele jako členy ilegální organizace.
3. Stěžovatelé tvrdili, že zprávy o jejich zadržení byly nejenom zveřejněny v novinách, ale byly také vysílány na některých televizních kanálech.
4. Hodnocení Soudu
5. Soud především připomíná, že presumpce nevinny zakotvená v článku 6 odstavec 2 je jedním z prvků spravedlivého procesu, který vyžaduje odstavec 1. Presumpce nevinny bude porušena, jestliže soudní rozhodnutí nebo prohlášení úřední osoby o osobě obviněné z trestného činu odráží názor, že je tato osoba vinna, předtím, než byla její vina prokázána zákonným způsobem. I při absenci formálního nálezu postačí, že existuje nějaké odůvodnění naznačující, že soud nebo úřední osoba pokládá obviněného za vinného (viz, mimo jiné, Deweer v. Belgie, rozsudek ze dne 27. února 1980, Série A č. 35, str. 30, § 56, Minelli v. Švýcarsko, rozsudek ze dne 25. března 1983, Série A č. 62, str. 15, § 27 a 37 a Allenet de Ribemont v. Francie, rozsudek ze dne 10. února 1995, Série A č. 308, str. 16, § 35 - 36).
6. Svoboda projevu garantovaná článkem 10 Úmluvy zahrnuje právo získávat a šířit informace. Článek 6 § 2 tudíž nemůže bránit státním orgánům, aby informovaly veřejnost o pokračujícím trestním vyšetřování, avšak vyžaduje, aby tak činily s rozvahou a aby bylo přihlédnuto k nezbytným okolnostem s cílem respektování presumpce nevinny (viz Allenet de Ribemont v. Francie, citováno výše, § 38).
7. Soud již zdůraznil důležitost volby slov úředními osobami při jejich prohlášeních předtím, než byla určitá osoba souzena a shledána vinnou ze spáchání konkrétního trestného činu (viz Dakaras v. Litva, č. 42095/98, § 41, ECHR 2000-X). Soud rovněž zdůraznil důležitost respektování presumpce nevinny během tiskových konferencí pořádaných úředními osobami státu (viz Butkevičius v. Litva*, č. 48297/99, § 50 - 52, ECHR 2002-II (extrakty), Lavents v. Lotyšsko, č. 58442/00, § 122, 28. listopadu 2002 a Y.B. a ostatní v. Turecko, č. 48173/99 a 48319/99, § 49, 51, 28. října 2004). Avšak o tom, zda bylo prohlášení úřední osoby státu v rozporu s principem presumpce nevinny, musí být rozhodnuto v kontextu s konkrétními okolnostmi, za nichž bylo napadené prohlášení učiněno (viz, inter alia, Adolf v. Rakousko, rozsudek ze dne 26. března 1982, Série A č. 49, str. 17 - 19, § 36-41).
8. Soud konstatuje, že v daném případě policie uspořádala tiskovou konferenci v kontextu s nezávislým trestním řízením, na níž o zadržených informovala novináře a dovolila jim fotografovat.
9. Soud poznamenává, že v daném případě neexistuje ve spise důkaz o tom, jaké policie učinila prohlášení a zda tak vůbec učinila. I když je pravdou, že po tiskové konferenci uveřejnily dvoje noviny jména a fotografie obou stěžovatelů a že o nich prohlásily, že byli zatčeni policií jako členové organizace Dev-Sol při přípravě demonstrace, Soud nepokládá za prokázané, že policie prohlásila, že by stěžovatelé byli vinni spácháním trestných činů, pro které byli zatčeni, nebo že by policie jinak prejudikovala hodnocení faktů příslušných soudů.
10. S přihlédnutím k výše uvedenému má Soud za to, že právo stěžovatelů být pokládáni za nevinné nebylo v daném případě porušeno.

11. Proto nebyl v tomto ohledu článek 6 § 2 Úmluvy porušen.
12. Aplikace článku 41 Úmluvy
13. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přiznává Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

1. Škoda
2. Stěžovatelé požadovali částku 6000 euro (EUR) jako náhradu peněžní škody a tvrdili, že během jejich uvěznění nemohli pracovat a pokračovat ve svém vzdělávání.

Pokud jde o morální újmu, požadoval první stěžovatel částku 8000 EUR a druhý stěžovatel, kterému bylo v době incidentu sedmnáct let, požadoval částku 10 000 EUR.

58. Vláda tvrdila, že požadavek na náhradu peněžní škody postrádá jakýkoliv základ. Pokud jde o požadavky na náhradu morální újmy, Vláda opět popřela tvrzení stěžovatelů ohledně mučení a požadovala, aby jim žádná náhrada přiznána nebyla.
59. Soud poznamenává, že stěžovatelé nedoložili existenci peněžní škody; proto jim z tohoto titulu nemůže žádnou náhradu přiznat. Soud se však domnívá, že oba stěžovatelé jistě utrpěli stres, který nelze kompenzovat pouhým nálezem Soudu o porušení Úmluvy. S přihlédnutím k nalezenému porušení Úmluvy v tomto případě a při rozhodování na základě ekvity přiznává Soud každému ze stěžovatelů částku 5000 EUR jako náhradu morální újmy.
60. Náklady a výdaje
61. Stěžovatelé požadovali částku 6083,33 EUR jako náhradu poplatků a nákladů vynaložených při přípravě a prezentaci jejich případu před institucemi Úmluvy. To zahrnovalo administrativní poplatky vynaložené jejich zástupci (5933,33 EUR) za cca 59 hodin a 20 minut právnícké činnosti a takové výdaje jako za telefonní hovory, poštovné, fotokopie, papírnictví, dopravu a expertní poplatky (150 EUR).
62. Vláda tvrdila, že stěžovateli nebyla předložena žádná stvrzenka či jiný doklad, který by tyto požadavky prokazoval.
63. Soud přiznává náhradu nákladů a výdajů, pokud byly skutečně a nezbytně vynaloženy a pokud jsou přiměřené co do jejich výše (viz *Sawicka v. Polsko*, č. 37645/97, § 54, 1. října 2002). Soud vypracoval vlastní odhad na základě dostupných informací a má za to, že požadavky na úhradu administrativních nákladů a výdajů lze pokládat za skutečně vynaložené a přiměřené co do jejich výše.
64. Ve světle výše uvedeného přiznává Soud jako náhradu částku 3500 EUR sníženou o částku 685 EUR obdrženou ve formě právní pomoci od Rady Evropy.
65. Úroky z prodlení
66. Soud pokládá za vhodné, aby úroky z prodlení měly základ v marginální úrokové míře Evropské centrální banky, k níž by měly být připočteny tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. Konstatuje, že byl porušen článek 3 Úmluvy;
2. Konstatuje, že byl porušen článek 6 § 1 Úmluvy;
3. Konstatuje, že nebyl porušen článek 6 § 2 Úmluvy;
4. Konstatuje,

(a) že žalovaný stát je povinen vyplatit stěžovatelům do tří měsíců ode dne, kdy se tento rozsudek stane konečným podle článku 44 § 2 Úmluvy, níže uvedené částky, které budou převedeny na turecké liry kurzem platným v den vyrovnání:

(i) 5000 EUR (pět tisíc euro) jako náhradu nepeněžní škody;

(ii) 3500 EUR (tři tisíce pět set euro) sníženou o 685 EUR (šest set osmdesát pět euro) obdrženu ve formě právní pomoci od Rady Evropy společně oběma stěžovateli jako náhradu nákladů a výdajů;

(iii) jakoukoli daň, která může být splatná z výše uvedených částek;

(b) že po uplynutí výše uvedených tří měsíců až do vyrovnání budou z výše uvedených částek splatné prosté úroky o úrokové míře rovnající se marginální úrokové míře Evropské centrální banky během doby prodlení plus tři procentní body;

5. Zamítá zbývající část požadavku stěžující si společnosti na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a vyhlášeno písemně dne 28. června 2005 v souladu s ustanovením 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

1. O'BOYLE

tajemník sekce

Sir N. BRATZA

předseda

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku - Přílohový sešit XIII/1998, Rozhodnutí ES o stížnosti č. 21987/93, str. 30

** Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku - Přílohový sešit III/1995, Rozhodnutí ES o stížnosti č. 12850/93, str. 14

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku - Přílohový sešit XXXIV/2003, Rozhodnutí ES o stížnosti č. 48297/99, str. 43.